

2. a) Poznáte, kterým větným členem je podtržená číslovka (ve větách vytištěných kurzívou je to obtížnější).

b) Zdůvodněte, proč podmět není vyjádřen 1. pádem.

Hned se kolem nás seběhlo alespoň <u>dvacet</u> dětí.	PŘÍVLASTEK SHODNÝ
V noční vichřici spadlo hned <u>několik</u> stromů.	PŘÍVLASTEK SHODNÝ
Děvčat bylo v kuchyni <u>pět</u> .	JMENNÁ ČÁST PŘÍSUDKU (je pět)
Do sudu se vejde <u>deset</u> litrů piva.	PŘÍVLASTEK SHODNÝ
V každé loďce vás může jet maximálně <u>deset</u> .	DOPLNĚK
Dnes nás přišlo jen <u>šest</u> .	DOPLNĚK

Zdůvodnění:

Podmět nemůže být v těchto větách v 1. pádě, protože:

– podmětové podstatné jméno je rozvíjeno přívlastkovou číslovkou vyšší než pět nebo číslovkou neurčitou:

Hned se kolem nás seběhlo alespoň dvacet dětí.

V noční vichřici spadlo hned několik stromů.

Do sudu se vejde deset litrů piva.

– jmennou částí přísudku, která se má gramaticky shodovat s podmětem, je číslovka *pět* (nebo vyšší); číslovky *pět* a vyšší se však tvarově nepodřizují podmětovému podstatnému jménu, jako např. přídavná jména, zájmena nebo číslovky jedna až čtyři, ale naopak “vynucují” si tvarové přízpůsobení podmětového podstatného jména:

Děvčat bylo v kuchyni pět.

– součástí věty je doplněk vyjádřený číslovkou vyšší než *pět*, který je závislý jednak na přísudkovém slovese, jednak na výrazu, který je podmětem; takový doplněk by se měl gramaticky shodovat s podstatným jménem, tj. v našem případě s podmětem, viz např.

*Děti mohou jet v loďce jen pořádně **oblečené**.*

*Děti jedou v loďce jen **čtyři**.*

Je-li však doplňkem číslovka *pět* a vyšší, nepřizpůsobuje se tvarově řídicímu podstatnému jménu, ale naopak si od něj “vynucuje” přízpůsobení:

V každé loďce vás může jet maximálně deset.

Dnes nás přišlo jen šest.